
ÖTÜKEN

SON ŞARKI

PEYAMİ SAFA
SERVER BEDİ

NOTLANDIRARAK HAZIRLAYAN
İSMAİL ALPER KUMSAR

ÖTÜKEN

YAYIN NU: 1560
EDEBÎ ESER: 814

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NUMARASI: 16267

ISBN: 978-605-155-974-2

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®
İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50 • (0212) 293 88 71 - Faks: (0212) 251 00 12

Editör: Göktürk Ömer Çakır

Yayın Danışmanı: Prof. Dr. Seval Şahin

Son Okuma: Gürkan Canpolat

Kapak Tasarımı: Ceyhun Durmaz

Dizgi-Tertip: Damla Acar

Kapak Baskısı: Pelikan Basım

Baskı: İmak Ofset Basım Yayın San. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika Numarası: 45523 Tel: (0212) 444 62 18

İstanbul- 2020

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Peyami Safa (2 Nisan 1899-15 Haziran 1961)

2 Nisan 1899'da İstanbul Gedikpaşa'da doğdu. Babası Şair İsmail Safa, annesi Server Bedia Hanım'dır. Bir buçuk yaşındayken babası Sivas'ta öldü. İlk öğrenimine Gedikpaşa'da Menbaül-İrfan Mektebi'nde başladı. Eğitimi devam ederken dokuz yaşında, sağ kolunda ortaya çıkan kemik veremi yüzünden uzun bir hastalık dönemi geçirdi. (1908). 1910'da başladığı Vefa İdadisi'ni bu hastalık ve geçim darlığı sebebiyle bırakmak zorunda kaldı. *Bir Mekteplinin Hatıratı / Karanlıklar Kralı* (1913) adlı ilk kitabını Vefa İdadisi'ndeki öğrenciliği sırasında çıkardı. Tiyatro eğitimi almak için Darülbedayi imtihanlarına girdi, kazandı, ancak devam edemedi (1914). Posta-Telgraf Nezareti'nde göreve başladı. Ardından Boğaziçi'ndeki Rehber-i İttihad Mektebi'ne muallim olarak girdi (1917). Bu dönemde *Fağfur, Servet-i Fünûn* ve *İctihad*'da yazdı. Bir süre Düyun-ı Umumiye İdaresi'nde çalıştı (1918).

Ağabeyi İlhami Safa ile birlikte *Yirminci Asır* gazetesini çıkardı. (1919). *Yirminci Asır* kapandıktan sonra *Tercüman-ı Hakikat* ve *Tasvir-i Efkâr* (1922), Cumhuriyet'in ilânının ardından *Son Telgraf*, *Son Saat* ve *Son Posta* gazetelerinde çalıştı. 1924 yılında Server Bedi takma adıyla meşhur Cingöz Recai tipini yarattı. Halil Lutfi (Dördüncü) ile birlikte *Büyük Yol* adlı bir gazete çıkardı (1925). Aynı tarihlerde hem Server Bedi hem Peyami Safa imzasıyla *Cumhuriyet*'te yazdı. Bu gazeteyle ilişkisini fıkra yazarı ve edebiyat sayfası yöneticisi olarak aralıklarla sürdürdü (1928-1940). *Resimli Ay*, *Hareket* dergilerinde yazdı. Ağabeyi İlhami Safa ile birlikte *Hafta* dergisini çıkardı. (1935). *Hafta*'nın ardından *Kültür Haftası*'nı çıkardı.

Cumhuriyet'ten sonra *Yeni Mecmua, Tasvir-i Efkâr, Çınaraltı, Büyük Doğu, Vakit* ve *Ulus* gazetesinde yazmaya başladı (1949-1953). Bursa'dan milletvekili adayı oldu ancak seçimi kazanamadı (1950).

Peyami Safa bir süre sonra *Türk Düşüncesi* dergisini yayımlamaya başladı (Aralık 1953) ve *Milliyet* gazetesi yazı kadrosunda yer aldı (1 Ekim 1954). Ardından *Tercüman*'a geçti (Mart 1959). *Büyük Doğu*'da ve *Havadis* gazetesinde yazdı (21 Temmuz 1960). *Düşünen Adam* dergisinde (5 Ocak 1961) ve *Son Havadis* gazetesinde (10 Mart 1961) yazmaya başladı. 15 Haziran 1961 tarihinde Çiftehavuzlar'da öldü ve Edirnekapı Mezarlığı'nda toprağa verildi.

Peyami Safa'nın 1914-1961 yılları arasında gerçek ismiyle ve Server Bedi, Çömez, Serazad, Safiye Peyman, Bedia Servet gibi takma adlarla yazdığı süreli yayınlar şunlardır: Gazete: *Büyük Yol, Cumhuriyet, Havadis, Milliyet, Son Havadis, Son Posta, Son Telgraf, Tan, Tasvir, Tasvîr-i Efkâr, Tercüman, Tercümân-ı Hakîkat, Ulus, Vakit, Yirminci Asır*. Dergi: *Aydabir, Aydede, Bozkurt, Büyük Doğu, Çınaraltı, Düşünen Adam, Edebiyat Gazeteasi, Fağfur, Hafta, Hareket, Hayat, Heray, İctihad, İslâm Mecmuası, Kültür Haftası, Re-*

simli Ay, Resimli Şark, Seksoloji, Servet-i Fünûn, Türk Dili, Türk Düşüncesi, Türk Yurdu, Türklük, Yedigün, Yeni Çağ, Yeni İstiklâl, Yeni Mecmua, Yeni Türk Mecmuası.

Eserleri. Hikâyeleri. 1. *Gençliğimiz* (1922). 2. *Siyah Beyaz Hikâyeler* (1923). 3. *Ateş Böcekleri* (1925). 4. *İstanbul Hikâyeleri* (tarihsiz). 5. *Hikâyeler*. İlk Defa Bütün Hikâyeleri Bir Arada (1980). *Asrın Hikâyeleri*'yle *Siyah Beyaz Hikâyeler*, *Ateş Böcekleri* ve *Resimli A*y mecmuasının 1930 yılında verdiği Resimli Hikâyeler ilâvesindeki hikâyeler Halil Açıkgöz tarafından bir araya getirilmiştir.

Romanları. 1. *Sözde Kızlar* (1922). 2. *Şimşek* (1923). 3. *Mahşer* (1924). 4. *Bir Akşamdı* (1924). 5. *Canan* (1925). 6. *Dokuzuncu Hariciye Koğuşu* (1930). 7. *Fatih-Harbiye* (1931). 8. *Bir Tereddüdün Romanı* (1933). 9. *Matmazel Noraliya'nın Koltuğu* (1949). 10. *Yalnızız* (1951). 11. *Biz İnsanlar* (1959). Peyami Safa'nın ayrıca *Gün Doğuyor* adlı bir piyesi yayımlanmıştır (1937). Ayrıca Server Bedi takma adıyla çok sayıda roman ve hikâye kitabı yayımlamış, tefrika etmiştir. Bu eserler de Ötüken Neşriyat tarafından Server Bedi Külliyatı başlığı altında 2018 yılından itibaren yayımlanmaya başlamıştır.

Diğer Eserleri. 1. *Türk İnkılâbına Bakışlar* (1938). 2. *Felsefî Buhran* (1939). 3. *Millet ve İnsan* (1943). İkinci baskısı *Nasyonalizm* adıyla yapılmıştır (1961). 4. *Mahutlar* (1959). 5. *Sosyalizm* (1961). 6. *Mistisizm* (1961). 7. *Doğu-Batı Sentezi* (1962). 8. *Kızıl Çocuğa Mektuplar* (1971). Yukarıdaki üç eseri ayrıca *Nasyonalizm-Sosyalizm-Mistisizm* adıyla bir arada basılmıştır (1975).

Büyük Avrupa Anketi adlı eseri (1938) Peyami Safa'nın 1936 yılında çıktığı Avrupa seyahatini anlatır. Peyami Safa'nın çeşitli gazete ve dergilerdeki yazılarından seçmeler konularına göre tasnif edilerek "Objektif" adı altında basılmıştır: *Osmanlıca, Türkçe, Uydurmaca* (1970); *Sanat, Edebiyat, Tenkit* (1971); *Sosyalizm Marksizm Komünizm* (1971); *Din, İnkılâp, İrtica* (1971); *Kadın, Aşk, Aile* (1973); *Yazarlar, Sanatçılar, Meşhurlar* (1976); *Eğitim, Gençlik, Üniversite* (1976); *Yirminci Asır, Avrupa ve Biz* (1976). Peyami Safa, *Cumhuriyet Mekteplerine Millet Alfabesi* (1929), *Cumhuriyet Mekteplerine Kıraat* (I-IV, 1929), *Yeni Talebe Mektupları* (1930), *Büyük Mektep Nümuneleri* (1932), *Türk Grameri* (1941), *Dil Bilgisi* (1942), *Türkçe İzahlı Fransız Grameri* (1948) gibi ders kitapları da kaleme almıştır.

SUNUŞ

Peyami Safa'nın Server Bedi takma adıyla yazdığı bu roman, *Son Saat* gazetesinde, 2 Nisan 1953 ile 3 Mayıs 1953 tarihleri arasında her gün yayımlanmak suretiyle otuz dört sayıda tefrika edilmiştir. Romanın ana kahramanı, Perihan isimli bir genç kızdır. Babası, otuz sekiz yaşında ölmüş çapkın bir deniz subayı olan Perihan, annesiyle birlikte yaşamaktadır. Annesi Münire Hanım da babası gibi çapkın, rahat yaşamaktan, gezip tozmaktan hoşlanan zengin bir kadındır. Perihan'ın yaşam biçimi de anne babasından devralınmış bir miras niteliği taşımaktadır. "Derin aşklardan hoşlanmayan" yirmi iki yaşındaki bu genç kadın, her çiçekten bal almayı sever. Naz, cilve, aile, aşk gibi kavramlara son derece uzaktır. "Kıskançlık sahneleri"ne asla tahammül edemez. Hayatı boyunca hiçbir erkeği kıskanmış değildir. Biri olmazsa ötekine yanaşmayı "rahat etmek için en kestirme yol" olarak görür.

Romandaki olaylar, Perihan'ın sıcak bir haziran günü, öğle vakti teyzesinin köşkünden çıkıp Bostancı'dan trene binmesiyle başlar. İçinde sebepsiz, müthiş bir sevinç bulunan Perihan, trende tenha bir köşe bulabilmek için birinci mevki vagonların birinden ötekine geçer. Nihayet tenha bir pencere önü bulur. İçinde bir erkek arzusu duyan Perihan'ın mutluluğunun sınırı yoktur. Tren, Suadiye istasyonuna geldiğinde trene Perihan'ın eski sevgililerinden Sedat biner. Kırk dört yaşında olgun bir adam olan Sedat'ın o günkü hâli hiç de iç açıcı değildir. Perihan ile Sedat arasında geçen konuşmadan Sedat'ın eşinin beyninde tümör çıktığı ve durumunun kritik

olduğu anlaşılır. Ancak işin daha vahim olan tarafı, karısı ve Sedat içlerinden birinin şifasız bir hastalığa yakalanması durumunda birlikte intihar edeceklerine dair söz vermiş olmalarıdır. Üstelik Sedat, birbirlerine verdikleri sözü mutfakta havagazını açmak suretiyle o gece çocuklarını da yanlarına alarak uygulayacaklarını söyler. Bunu duyan Perihan, Sedat'ı kararının saçmalığına inandırmak için çok uğraşır. Bu kararı uygulamayacağına dair söz alıncaya kadar ısrar eder. Sedat, bu kararından vazgeçeceğini söyleyince ayrılırlar. Sedat'tan ayrılan Perihan, durumu anlatmak için ortak arkadaşları Doktor Hüsamettin'in muayenehanesine gider. Hüsamettin, durumu önceden bilmektedir ve Sedat'ı kurtarabilecek tek kişinin Perihan olduğunu düşünmektedir. Çünkü Sedat'ın hayatı boyunca gerçekten sevdiği iki kadın olmuştur. Birisi karısı Melahat, diğeri de eski sevgilisi Perihan. Hüsamettin'e göre Sedat, artık karısı Melahat'ı sadece bir şefkatle sevmektedir ve "Dışarıdan gelen tesirleri kabul etmeye ruhunun en müsait zamanı"nı yaşamaktadır.

Hüsamettin, âdeta bir psikolog gibi hem Sedat'ın hem de Perihan'ın içinde bulunduğu durumu yorumlar; Sedat'la Perihan'ın yakınlaşması için mücadele eder. Perihan'ın içinde uyanan duygular, Hüsamettin'in yönlendirmesiyle daha da derinleşir. Perihan'la Hüsamettin, Sedat'a karısının iyileşebileceğine dair ümit vererek zaman kazanmayı planlarlar. Bunun için ikinci bir ameliyat dahi planlanır. Evde karısını da nispeten iyi gören Sedat, ümitlenmeye başlar. Fakat duygularına yenilen Perihan, Sedat'ın yüzüne karşı Melahat'ın iyileşmesini istemediğini açık açık söyler. Hüsamettin'e göre Perihan'ın yaptığı bu iş, her ne kadar planladıkları bir şey olmasa da "kadınca bir sezgi ile" yapılmış doğru bir davranıştır. Çünkü Sedat'ın Perihan'dan emin olmasını sağlamıştır. Perihan, romanın bundan sonraki kısmında aşk, merhamet, ihtiras duyguları arasında gelgitler yaşarken Sedat, aşk ve vefa duyguları arasında bocalar.

Yaklaşık on beş günlük bir zaman diliminde gerçekleşen olaylar aşk, fedakârlık gibi kavramlara son derece uzak olan Perihan'ın hayatında, duygularında ve fikirlerinde köklü bir değişiklik meydana getirmiştir. "Daha bir metre mesafeden kendisine bir erkek yaklaşınca kaynamaya başlayan" Perihan, süreç içinde erkeklere karşı ilgisiz bir hâle gelir, hiç sevmediği içki ile arasında güçlü bir yakınlık başlar. Romanın başında saçma bulduğu "beraber ölme" fikrini roman sonunda uygular. Esasında bu hızlı değişim, sadece Perihan'ın hayatında, fikirlerinde ve duygularında değil Sedat'ta da görülür. Ailesiyle intihar etmeye giderken Perihan'ın kısa süreli telkinleriyle bu fikrinden vazgeçen Sedat, henüz karısı ölmeden Perihan'a yakınlık hissetmeye başlar. Romanın iki önemli kişisindeki bu hızlı değişim grafiğini yönlendiren kişi ise Doktor Hüsamettin olur. Hüsamettin'in Perihan'a aşk konusundaki telkinleri bu yönlendirmeyi göstermesi bakımından önemlidir:

Bazı sevgilerde hayranlık galiptir, bazılarında şehvet, korku, bazılarında merhamet… Sedat'ın Melahat'a aşkı evvela hayranlıktı. Fakat evlilik hayatında bu uzun sürmez. Çünkü insan sevdiğinin kusurlarını çabuk görür ve bu hayranlığın yerini şefkat alır. (…) Hele insanın sevdiği kadın, Melahat gibi şifasız bir hastalığa yakalanırsa, bu şefkate büyük bir merhamet de karışır. Şifasız mı yalnız? Çirkinleştirici aynı zamanda… Çünkü Melahat'tan eser kalmadı. Onun yerine canlı bir kadavra geldi. Sapsarı renk, ıstırabın oyduğu derin yüz çizgileri, manasını ve güzelliğini kaybeden gözler, zehir içmiş gibi acı bir ifade ile çökmüş solgun bir ağız… Sedat artık bu ıstırabı ve ölüm heykelini ilk aşkının hararetiyle sevebilir mi?[1]

Perihan ve annesi Münire Hanım'ın yaşantıları büyük oranda *Sözde Kızlar*'daki yozlaşmış, sosyete kadınlarının hayatını anımsatır. Fakat iki roman arasındaki temel fark, Son Şarkı'da, yozlaşmış kadın tipinin karşısına olumlu bir figürün çıkarılmamış olmasıdır. Bu anlamda Son Şarkı ideolojik bir

[1] Server Bedi, *Son Şarkı, Son Saat,* 8 Nisan 1953, s. 3.

zemin üzerine oturmaz. *Son Şarkı*'da, Peyami Safa adıyla yayımlanan romanların hemen tamamında görülen ana problematiğe (Doğu-Batı meselesi) dair herhangi bir gönderme ile karşılaşılmaz. Bu yönüyle *Son Şarkı*, popüler romanların genel karakteristiğini yansıtacak biçimde "kolay okunabilir" bir nitelik taşır.

İsmail Alper Kumsar
Düzce 2020

SON SAAT'İN EDEBİ ROMANI : 1

Yazan : Server BEDİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Perihan, Bostancıdan trene binince, tenha bir köşe bulabilmek için birinci mevki vagonların birinden ötekine geçiyordu. Yalnız kalması lâzımdı; yalnız, yalnız.. Göğsünü pencereden içeriye dolan bahar havasına açarak şarkılar mırıldanmak istiyordu. İçinde öyle coşkun bir sevinç vardı ki, bir avuçun içinden kaçan serçe gibi ağzından kahkahalar fırlayacaktı. Onu başka biri bu halde görürse çıldırmış sanabilirdi. Yalnız kalması lâzımdı, yalnız, yalnız...

Öylece yürüdükten sonra, tenha bir pencere önü buldu. Bölmede kendisinden başka hiç kimse yoktu. O...h, tamam. Pencerenin önünde, ayakta durdu. Boynundan atkısını çıkardı. Başını dışarıya uzattı. Tren istasyondan uzaklaşıyordu.

Gözlerini yumdu ve derin bir nefes alarak havayı kokladı. Oh... Ne güzel toprak kokusu! İki gündür yağan yağmurlar sabahleyin dinmişti, keskin Haziran güneşi son kalan ıslaklıkları da emiyor ve her tarafa altın yaldızlar yağdırıyordu. Şu renk tufanına, şu tatlı aydınlığa, şu taze havaya bak, Perihancığım, Oo...h! Yaşasın dünya! Yaşasın Bostancı! Yaşasın Perihan! Hem bilir misin yavrucum, en güzel sevinç ,işte böyle sebepsiz olandır.

Sebepsiz mi ya?

Perihan düşündü ve omuzlarını silkti: Tabii, sebepsiz. Biraz evvel öğle yemeğini teyzesinde yedi. Yarım kadeh şarap ya içti, ya içmedi. Zaten sevmez alkolü... Sigaraya bayılır. Fakat bugün onu da pek canı istemiyor. Daha büyük şeyler istiyor. Bir erkek meselâ... Ah, birisinin boynuna kollarını dolasa onun dudaklarını...

Hşşşi... Perihan hanım, kendine gel! Azmayalım. Sırası değil.

Neydi? Evet, sebepsiz neşe... Yemekten sonra balkonda biraz oturdular. Teyzenin kahve falı. «Yüreğin biraz kabarmış» yalan. Sen bir mektup bekliyorsun» o da yalan. «Şöyle şişmanca, esmer bir adam.... Uff... Bırak teyze, hemen bir şarkı.

Bir şarkıdan sonra, bu treni kaçırmamak için bir sıçayışta köşkten ayrılmıştı.

Birdenbire üşüdü ve pencerenin önünden çekilip oturdu. Nedir bu? Değişiyor mu hava? İçindeki sebepsiz neşe de azalıyordu. Ben böyleyim işte, diye düşündü, simdi ağlayabilirim.

Tren Suadiyede durunca vagonda, henüz kurumağa başlayan, yarı çamur halinde toprağa bulanmış ayakla-

1

Perihan, Bostancı'dan trene binince, tenha bir köşe bulabilmek için birinci mevki vagonların birinden ötekine geçiyordu. Yalnız kalması lazımdı; yalnız, yalnız… Göğsünü, pencereden içeriye dolan bahar havasına açarak şarkılar mırıldanmak istiyordu. İçinde öyle coşkun bir sevinç vardı ki bir avucun içinden kaçan serçe gibi ağzından kahkahalar fırlayacaktı. Onu başka biri bu hâlde görürse çıldırmış sanabilirdi. Yalnız kalması lazımdı; yalnız, yalnız…

Öylece yürüdükten sonra, tenha bir pencere önü buldu. Bölmede kendisinden başka hiç kimse yoktu. Oh, tamam. Pencerenin önünde, ayakta durdu. Boynundan atkısını çıkardı. Başını dışarıya uzattı. Tren, istasyondan uzaklaşıyordu.

Gözlerini yumdu ve derin bir nefes alarak havayı kokladı. Oh, ne güzel toprak kokusu! İki gündür yağan yağmurlar sabahleyin dinmişti, keskin haziran güneşi son kalan ıslaklıkları da emiyor ve her tarafa altın yaldızlar yağdırıyordu. Şu renk tufanına, şu tatlı aydınlığa, şu taze havaya bak Perihancığım. Ooh! Yaşasın dünya! Yaşasın Bostancı! Yaşasın Perihan! Hem bilir misin yavrucum, en güzel sevinç, işte böyle sebepsiz olandır.

Sebepsiz mi ya?

Perihan düşündü ve omuzlarını silkti. Tabii, sebepsiz. Biraz evvel öğle yemeğini teyzesinde yedi. Yarım kadeh şarap ya içti ya içmedi. Zaten sevmez alkolü. Sigaraya bayılır. Fakat bugün onu da pek canı istemiyor. Daha büyük

şeyler istiyor. Bir erkek mesela… Ah, birisinin boynuna kollarını dolasa onun dudaklarını… Hşşşş… Perihan Hanım, kendine gel! Azmayalım. Sırası değil.

Neydi? Evet, sebepsiz neşe… Yemekten sonra balkonda biraz oturdular. Teyzenin kahve falı. "Yüreğin biraz kabarmış" yalan. "Sen bir mektup bekliyorsun" o da yalan. "Şöyle şişmanca, esmer bir adam…" Ufff… Bırak teyze, hemen bir şarkı. Bir şarkıdan sonra, bu treni kaçırmamak için bir sıçrayışta köşkten ayrılmıştı.

Birdenbire üşüdü ve pencerenin önünden çekilip oturdu. Nedir bu? Değişiyor mu hava? İçindeki sebepsiz neşe de azalıyordu. "Ben böyleyim işte!" diye düşündü. Şimdi ağlayabilirim.

Tren, Suadiye'de durunca vagonda, henüz kurumaya başlayan, yarı çamur hâlinde toprağa bulanmış ayakların yere sürünüşünden çıkan hafif çıtırtılar duyuluyordu. Geliyorlardı. Kim bilir kimler… Bari Perihan'ın karşısına yüzüne bakılır biri otursa…

Kız doğruldu ve kaşkolünü boynuna doladı. Ciddi durmaya çalıştı. İşte gri elbiseli şıkça bir adam… Aaaa! Sedat!.. Sedat! Hayır değil. Sedat vallahi. Değil yavrucuğum. Allah Allah!

Perihan, gözlerini ağır ağır yaklaşan, başı önüne doğru eğilmiş, hiçbir tarafa bakmayan ve kör gibi adım atan bu "Sedatımsı" adama dikti. Allah Allah! Ne kadar benziyor! Fakat Sedat, o dinç, o neşeli adam böyle ağır ağır yere bakarak yürümez ki… Perihan'ı görmeden karşısına oturdu. Aaa! Vallahi Sedat! Fakat gözü hiçbir şey görmüyor. Perihan'ı bile görmüyor. Ne oldu bu cici çocuğa? Gözleri kör mü oldu sahiden? Yüzünde o ne keder, ne kasvet! Dokunsan ağlayacak. Aman yarabbi! Üç sene evvel, Perihan'ın öpmeye doyamadığı o dudaklar ne kadar solmuş. O güzel, ela gözler… Aaaa! Hâlâ güzel ama neden kızarmış öyle?

Perihan atıldı ve bağırdı:

"Sedat!"

Adam ona yorgun gözlerini kaldırdı ve baktı. Tanıyıp tanımadığı belli değildi. Dudaklarının etrafında gizli bir kavga oldu. Sanki görünmek isteyen bir tebessümü fena birtakım kuvvetler geriye itiyordu. Gülümsemeye çalışıyordu da Sedat, muvaffak olamıyordu. Yalnız, boğuk bir sesle:

"Sen misin, Perihan?" diyebildi.

Perihan şaşkın bir hâlde sualler yağdırmaya başladı:

"Ayol, görmüyor musun beni? O güzel gözlerine bir şey mi oldu? Nen var? Hasta mısın? Bu hâl ne? Sesin niçin öyle? Üç senede nasıl böyle değiştin? Başına bir felaket mi geldi? Nen var Sedat, Sedatçığım?"

Adam gözlerini yarı yumdu, ağzını biraz araladı ve derin bir nefes aldıktan sonra:

"Şimdi bana hiçbir şey sorma," dedi. "Israr edersen hüngür hüngür ağlayabilirim. Çirkin olur."

Hohlar gibi derin bir nefes daha bıraktıktan sonra tekrarladı:

"Sorma!"

Perihan şaşırdı. Boğazı düğümleniyordu. Hiçbir şey bilmediği hâlde o da şimdi hüngür hüngür ağlayabilirdi. Nedir bu? Hangi felaket bir adamı, hele Sedat gibi neşeli, dinç ve güzel, Sedat gibi dayanıklı ve sportmen bir adamı bu hâle getirebilirdi? Ne oldu bu çocuğa? Karısı mı öldü? Yeni bir felaket mi?

Fakat Perihan soramadı. Pencereden dışarıya baktı. Biraz evvel, üstüne altın yaldızlar yağan o güzel tabiat şimdi ne somurtkan görünüyordu. Güneş o güneş, manzara o manzara, fakat bambaşka…

Birdenbire yerinden kalktı, Sedat'ın yanına oturdu ve onun bir elini tuttu:

"Ben de fena oluyorum," dedi. "Meraktan ölüyorum, fakat burada söyleme. Haydarpaşa'dan bir yere, bir kahveye filan gidelim, orada anlat, olmaz mı?"

"Hayır, çok rica ederim ısrar etme. Sen merhametli bir kızsın, öğrenirsen dayanamazsın, daha fena olursun."

2

Perihan, olduğu yerde büzüldü, "Peki!" diye mırıldandı, sustu ve gözleri daldı. Sedat'ı eskiden beri severdi. Öyle sevda mevda değil. Hiçbir erkeğe başkalarını feda etmezdi Perihan. Her erkek -biçimsiz, aptal ve sevimsiz olmamak şartıyla- arkadaşça sevilmeye değerdi. Arkadaşça işte o kadar. Bugüne kadar, hoşlandığı erkeklerin hepsine kendisini kolayca vermişti. Naz, cilve sevmediği şeylerdi. Hiçbir erkeği üzmezdi. Fakat birinden bıkarsa hemen kaçardı. Derin aşklardan hoşlanmazdı. Kıskançlık sahnelerine hiç tahammülü yoktu. Şimdiye kadar -aman tahtaya vurayım- hiçbir erkeği de kıskanmış değildi. Biri olmazsa öteki, rahat etmek için en kestirme yol.

Babası bir deniz subayıydı. Otuz sekiz yaşında ölmüştü. Güzel ve çapkın bir adamdı. İçkiyi severdi. Sesi de güzeldi ve alaturka şarkılar söylerdi. Peritonitten[1] öldü. Annesi sağ. Sağ ve hâlâ güzel bir kadın. O da keyfi için yaratılmış. Yesin, içsin, söylesin. Dedikoduya da pek aldırış etmez. Fakat plajlarda, gazinolarda, pavyonlarda ve başka eğlence yerlerinde görünmediği için adı çıkmamıştır. Perihan da öyle… Keyifli, fakat sade yaşar. Gösterişi sevmez. Annesi gibi giyinişi de çok sadedir. Hâlinden, iki apartman, üç dükkân sahibi bir ananın kızı olduğu anlaşılmaz.

[1] Karın zarının iltihaplanması neticesinde oluşan bir hastalıktır. Karın içi organları örten doku ile sindirim kanalındaki bir delinme veya karın içi bir enfeksiyondan ileri gelmektedir.

Yüzünde pudra, dudaklarında ruj, tırnaklarında cila yoktur. Çanta taşımaz. Vücudu da ufak yapılı olduğu için, kuş gibi hafif yaşamasını sever. Yüzü güzel de değildir, çirkin de. Ela gözleri fındık kadar küçük, yuvarlak ve sevimlidir. Ağzı büyücek fakat dişleri çok düzgün beyaz ve parlaktır. Vücudu da biçimlidir. Ne giyse yakışır.

İşte böyle küçümencik, tasasız, şakrak, tatlı, arkadaş canlısı, hayata âşık, erkek ve kız bütün tanıdıklarına kendini sevdirmiş, yirmi iki yaşında, evlenmeyi hatırından geçirmeyen ve hür yaşamaktan başka bir şey istemeyen, fakat çok merhametli; yerine göre çok fedakâr, bazen de muzip, hisleri çok çabuk değişen, vücudu ve ruhu oynak bir kızdır bu.

Başını, Sedat'ın omuzuna dayadı. Ona kedi gibi sokuluyordu. Erkekler arasında en beğendiği ve sevdiği oydu. Çünkü yaşlıydı Sedat. Tanıştıkları zaman kırkını geçmişti. Şimdi kırk dört yaşında vardır. Züppe değildir, ukala değildir. Gençler gibi apaş[2] ağzı ile manasız konuşmaz. Adamdır velhasıl, olgun adam. Üç sene evvel, güzel bir kadınla evlendi ve ortadan kayboldu. O gün bugün Perihan ona ilk defa rastlıyor. Zavallı Sedat! Ne olmuş ona? Nedir başındaki felaket?

Tren Haydarpaşa'ya yaklaşıyordu. Sedat biraz doğrulunca, Perihan onun kolunu sımsıkı tuttu:

"Ben seni bırakmam Sedat," dedi. "Bir yere gidelim, konuşalım orada."

"Faydası yok Perihan."

"Olmaz, ben bilmeliyim. Yoksa merakımdan uyku uyuyamam."

"Öğrenirsen hiç uyuyamazsın."

"Bırakmam seni Sedat. Peşinden gelirim, bilmiş ol. Bırakmam."

Adam titrek bir nefesle içini çektikten sonra razı oldu:

---

[2] Külhanbeyi.

"Peki," dedi, "bizim yazıhaneye gideriz."

Vapurda hiç konuşmadılar. Keder, Sedat'ı taş gibi katılaştırmıştı. Perihan cevap alamayacağını bildiği için ona hiçbir şey sormuyordu.

Yazıhanede, Sedat dirseklerini masaya dayadı. Ve başını ellerinin içine aldı. Avuçlarıyla şakaklarını sıkıyordu.

"Başım çok ağrıyor," dedi.

Perihan bir sıçrayışta yazı masasının üstüne oturdu ve Sedat'ın saçlarını okşamaya başladı:

"Vah yavrum, vah cicim, ne oldu sana böyle?" diyordu.

Sedat birdenbire hıçkırdı, fakat hemen kendini tuttu. Kaşlarını çattı ve başını kaldırdı. Derin bir sesle:

"Beni en zayıf bir anımda yakaladın Perihan," dedi. "Kendimi tutamıyorum. Boşalmak ihtiyacındayım."

"Ağla yavrucuğum, ağla, açılırsın."

"Hayır, ağlamak, değil. Anlatmak istiyorum, her şeyi sana anlatmak."

Perihan ona doğru eğildi:

"Anlat," dedi, "bilirsin ki ben seni çok severim."

Sedat gözlerini yumdu, düşündü:

"Çok fena," dedi, "anlatmamalıyım."

Sonra, başını önüne salıvererek ilave etti:

"Fakat anlatacağım."

Perihan, ellerini onun saçlarından çekti ve bekledi. Üzüntülü bir merak içindeydi. Kendisini büyük bir felaket hikâyesi dinlemeye hazırlamakta zorluk çekiyor, korkuyordu.

Sedat başladı:

"Ben Melahat'ı çok sevdim Perihan. Sen tanımadın onu. Bana hak verirdin. Her bakımdan sevilmeye layık bir kadın. Vücutça da ruhça da… Mükemmel bir insan… Tarif edecek hâlde değilim şimdi. Başım çatlıyor, çatlıyor…"

"Bir ilaç alsana… Gidip eczaneden sana bir şey getireyim mi?"

"Hayır Perihancığım, sabahtan beri üç optalidon[3] aldım, bana mısın demiyor. Çünkü birkaç gecedir uykusuzum. Sana o acı hakikati baştan söyleyeyim. Hayatımın son günlerindeyim."

Perihan evvela dondu. Sedat'ın mübalağa etmediği belliydi. Hiçbir şey söylemeseydi bile yüzünün ifadesi buna benzer bir felaketi haykırıyordu.

Boğuk bir sesle Perihan:

"Hasta mısın?" diye sordu.

"Hayır, değilim. Melahat hasta, fena hasta. Beyninde ur var. Ameliyat oldu. Fakat kurtulamayacak. Doktorlar söyledi. Gözleri görmüyor. Müthiş baş ağrıları içinde kıvranıyor."

Perihan'ın soracağı şeyi sezerek buna meydan vermeden devam etti:

"Biz evlendiğimiz zaman o kadar sevişiyorduk ki bizi birbirimizden ayırabilecek her felaketi o zaman düşündük. Ve… Perihan…"

Sedat boğazını tıkayan bir hıçkırığı da savdıktan sonra ilave etti:

3

"O zaman söz verdik birbirimize. Hatta… Sultanahmet Camii'nin mihrabı önünde, Allah'ın huzurunda söz verdik. Eğer günün birinde ikimizden birimiz şifasız bir hastalığa yakalanırsa, ikimiz birden intihar edecektik."

Sedat, arada bir hıçkırıklar çıkararak devam etti:

"Şimdi işte anlıyorsun. Dün gece karar verdik. Bu gece… Mutfakta… Havagazı musluğunu açacağız. Bu gece… Kararı verdik. Melahat istemiyordu bunu. Çünkü… Perihan… Ne kadar melek bir kadındır, bilemezsin…

[3] 1950'li yılların meşhur ağrı kesici hapı.

Sonra da iki yaşında bir çocuğumuz var. Tabii onu öksüz bırakamayız… Hep beraber…"

Perihan o kadar şaşırmıştı ki ağzı yarı açık, hiç kımıldamadan, gözlerini Sedat'a dikmiş, onu dinliyordu. Sanki boğazının içinde bir yumruk vardı. Yutkunmak bile gittikçe zorlaşıyordu. Sedat'ın yüzü katmer katmer elem gölgeleri altında karardıkça kararıyordu. Zavallı adam başını tekrar avuçlarının içine aldı, sıktı sıktı ve mırıldandı:

"Evet, bu gece… Benim Pendik'te bir ablam vardır. İstanbul'da başka yakın akrabam yok. Bu sabah ona gittim. Son defa görmek istiyordum onu. Tabii kendisine kararımı söylemedim. Yalnız Melahat'ın hastalığından bahsediyordum. İkide bir boğazım tıkanıyordu. Çok severim ablamı. Onu son defa gördüğümü bilmek beni bitiriyordu."

Perihan bütün kuvvetini topladı ve sordu:

"Hiç ümit yok mu?"

"Hayır Perihancığım. Gözleri artık hiç görmüyor. Ameliyattan sonra biraz iyileşir gibi olmuştu. Baş ağrıları hafiflemişti biraz. Ümide düştük, sevindik. Hatta evde yalnızken canı sıkılmasın diye… Çünkü kitap filan okuyamıyor… Bir kız aradık ona kitap okuyacak, yabancı bir dil bilen bir kız… Gazetelere ilan verdik. Fakat haftasına kalmadı, hastalık yine azdı. Müracaat eden kızlara özür dilemek zorunda kaldım. Anladın mı? Görsen… Ah… Eski hâlini bilmezsin ki… Ne güzel kadındı. Şimdi… Istıraptan çöktü, ihtiyarladı. Çok çekiyor Perihan. Ölüm bin kat hayırlı…"

Perihan bir yalan söylemeye hazırlanıyordu. Kadının ıstıraplarına ait teferruatı dinledikten sonra:

"Sedat!" dedi, "ellerim buz kesildi. Vallahi, deminden beri dilim tutuldu âdeta. Neler söylüyorsun! Koskoca bir aile karı, koca, çocuk hep birden ölür mü? Yavrucağızın ne günahı var? Ne oldu sana? Akıllı adamdın sen. Hem bak, dur, dinle beni yavrum. Ümit kesilir mi hiç? Benim de ak-

rabamdan böyle bir kadın vardı. İyi oldu Sedat. İkinci bir ameliyattan sonra iyi oldu."

Sedat birdenbire canlandı ve başını yukarı kaldırdı:

"Evet," dedi, "Amerika'dan yeni gelmiş bir beyin cerrahını tavsiye ettiler. Melahat'ı gördü. Muayene etti. İkinci bir ameliyatta ümit olduğunu söylüyor. Fakat zayıf bir ümit. Binde bir…"

"Kim söylüyor 'binde bir' diye?"

"Doktor."

"Halt etmiş. Akrabam kadın için de öyle söyledilerdi."

Sedat ümitsizlikle yüzünü buruşturdu:

"Hayır yavrum," dedi. "Ben kaç defa konsültasyon[4] yaptırdım, öteki doktorlar ikinci bir ameliyatta fayda görmüyorlar. Hastayı boş yere hırpalamak… Düşün, kafatası bir daha açılacak. Kolay mı? Düşün, ne korkunç!"

Avucunu gözlerinin üstüne kapadı, sonra birdenbire çekti ve silkindi:

"Yok," dedi, "başka çaresi yok. Benim de yaşamaya değil, nefes almaya bile tahammülüm kalmadı. Bu yazıhaneye bir aydan beri uğramıyorum. İlk defa bugün seninle geldim. Bütün işlerim yüzüstü kaldı. Bu böyle devam edemez. Hele o ölürse beni hiçbir şey teselli edemez."

Perihan kaşlarını kaldırarak mırıldandı:

"Anlamıyorum doğrusu… Nasıl oluyor da Melahat Hanım… Nasıl oluyor da canım… Razı oluyor buna… Anlamıyorum insan ne kadar egoist olmalı değil mi? Seni seviyorsa, çocuğunu seviyorsa hep beraber ölmenizi ister mi? Nasıl razı oldu buna?"

"İstemedi tabii, ben ısrar ettim. Çünkü söz verdik birbirimize. Allah'ın huzurunda söz verdik. Dindar bir kadındır Melahat. Namaz kılmaz ama kalben çok bağlıdır Allah'a."

---

[4] Bir hastalığa birkaç uzman hekimin birlikte tanı koyması işi.

Perihan isyankâr bir silkinişle cevap verdi:

"Allah razı olur mu böyle şeye? Hiçbir din, intiharı doğru bulmaz. Allah razı olmaz buna. Lüzumsuz yere iki cana birden kıyılır mı hiç? Nerede görülmüş bu? Filmlerde bile olmaz böyle şey."

Sedat yine avucunu gözlerinin üstüne kapadı ve bir müddet o hâlde kaldıktan sonra, boğuk fakat enerjik bir sesle:

"Olacak," dedi, "başka çare yok. Senin bilmediğin sebepler de var Perihan."

Avuçlarıyla şakaklarını sıkarak yorgun bir sesle devam etti:

"Artık tahammülüm kalmadı. Bir damla irademkalmadı."

"Bir damla iraden kalmadı da korkunç bir cinayeti nasıl işleyeceksin?"

"Cinayet değil bu, zaruret."

"İnsanın çocuğunu öldürmesi cinayet değil de nedir?"

"Biz öldükten sonra kim bakacak ona? Ablam bakamaz. Annem yok. Onun bunun elinde kalacak, sefil olacak. Üçümüzün birden ölümünü düşündüğüm zaman içim rahatlıyor. Çok tatlı bir hayal bu. Bütün ıstıraplardan bir anda kurtulacağız. Gözüm arkada kalmayacak. Bu gece, hizmetçiler yattıktan sonra, mutfağa gireceğiz. Çocuğu, Melahat kucağına alacak. Bütün kapıları ve pencereleri sımsıkı kapayacağım ve havagazı musluğunu açacağım. Üçümüz de tatlı bir uykuya dalacağız. Günlerden beri Melahat'ı da beni de bu hayal teselli ediyor."

Perihan birdenbire fırladı, kalktı ve bağırdı:

"Olamaz! Ben varken yapamazsın bunu Sedat. Kıyameti koparırım. Herkese haber veririm. Anladın mı? Yapamazsın!"

"Çocukluk etme. Bugün yapamazsam başka bir gün yaparım. Her ânıma hâkim olamazlar ya."

"Hayır, yapamazsın. Ben seni bırakmam. Evine geleceğim seninle. Yanından bir dakika ayrılmayacağım."

Sedat mahzun ve sitemli bir yalvarışla:

"Rica ederim Perihan," dedi. "Benim acılarım bana yetiyor. Bir de sen üzme beni. Çocukça şeyler söyleme. Kabahat bende oldu ki sana açıldım, kendimi tutamadım."

Perihan, Sedat'a yaklaştı ve tekrar masanın üstüne oturdu.

4

"Beni senin karşına Allah çıkardı," dedi. "Boşuna değildir bu tesadüf. Hiç seni bırakır mıyım? Asıl çocuk sensin. Uykusuzluktan, kederden âdeta sapıtmışsın."

Sedat, kol saatine baktı. Gözleri ıslak ve kızarmış olduğu için rakamları göremedi ve bileğini yukarı kaldırdıktan sonra:

"Oooo!" dedi, "ben hemen eve gitmeliyim. Saat dördü geçiyor."

Kalktı. Perihan da kalktı:

"Ben de geleceğim seninle beraber," dedi.

Sedat, manasız ısrarlara tahammülü olmadığını ifade eden bir yan bakışla Perihan'ı süzerek yürüdü. Kız koştu ve onun yolunu kesmek istiyormuş gibi oda kapısının önünde durarak bağırdı:

"Geleceğim."

"Olamaz, Perihan."

"Geleceğim, geleceğim efendim. Mâni olamazsın. Beni buraya Allah gönderdi. Bir deliliğin, bir cinayetin önüne geçmeye mecburum."

Sedat da kapıya doğru yürüyerek bağırdı:

"Çocukluğu bırak Perihan. Rica ederim."

Perihan, kapalı kapının topuzunu iki eliyle sımsıkı tutuyordu.

"Beni öldürmeden buradan geçemezsin," dedi. "Üzerime elini dokundurursan avazım çıktığı kadar bağırırım. Anladın mı? Geleceğim seninle beraber."

Sedat iki elini de havaya kaldırarak:

"Ne münasebet" diye bağırdı, "ne sıfatla evime geleceksin? Çıldırdın mı sen?"

"Çıldıran sensin. Ben seni bu delilikten kurtarmak istiyorum. Evine ne münasebetle mi geleceğim? Gazetede ilanı gören kızlardan biri de benim. Kitap okuyacağım karına."

"Artık o, kitabı dinleyecek hâlde değil. Başı çatlıyor, diyorum sana."

"İnsanın her dakika başı ağrımaz ya… Elbette ağrının dindiği anlar vardır."

"O zaman da baygın bir hâlde yatıyor."

"Ziyanı yok. Ben başının ucunda otururum."

Sedat, bir adım daha attı ve Perihan'ın kolunu tutacakmış gibi elini uzattı:

"Çekil yavrum. Manasız konuşma."

Perihan sıçradı ve bağırdı:

"Sen çekil. Elini süreyim deme. Bağırırım. Herkese anlatırım. Daha fena olur."

Sedat, yorgun sesinde yüzen son enerji kırıntılarıyla:

"Fakat" dedi, "ben seni evime nasıl götürürüm? Melahat çok zeki, çok sezgili bir kadındır. Her şeyi anlar. Bizim vaktiyle tanıştığımızı ve seviştiğimizi anlar Perihan. Ona bu üzüntüyü verememem. Seni eve götürmek ona bir nevi hakarettir."

Yüzü birdenbire kızaran Perihan:

"Asıl şimdi sen bana hakaret ediyorsun," dedi.

Sedat, ona biraz daha yaklaştı. Fakat ellerini ceketinin cebine koymuştu.

"Hayır," dedi, "üzme beni. Hasta bekliyor evde."

"Beklesin. Ölmekten daha iyidir."

Sedat, alt dudağını ısırdı ve düşündü. Perihan'ı bertaraf etmek için başka bir yol aradığı belliydi. Geriye döndü, bir sandalyeye çöktü ve derin bir nefes bıraktı.

Perihan da arkasını, kapının kanadına dayayarak ona döndü. Sedat'ın ne kadar inatçı ve sabit fikirlere ne kadar bağlı olduğunu bilirdi. Hele böyle muhakemesinin zayıfladığı zamanlarda aklına koyduğu bir şeyi yapması ihtimali çoktu. Olmaz bir şey mi bu? Gazetelerde her gün ne akla hayale sığmaz cinayetler, intiharlar okuyoruz. Hele işin içine aşk da karışırsa neler olmaz. Kimdi canım, meşhur bir adam, politikacıydı galiba. Bir ecnebi, Alman mı, İtalyan mı, Perihan unuttu, harbin sonunda böyle ailece intihar etmiş.[5] Çocuktu o zaman Perihan, on dört, on beş yaşındaydı. Fakat unutmuyor hâlâ. Bir de Nezihelerin akrabasından böyle bir aile, gene üç kişi, havagazı musluğunu açarak toptan intihar etmişti. O da galiba bir hastalık meselesiydi. Ha… Evet… Karı koca birden kansere yakalanmışlar. Çocukları bir buçuk yaşındaymış. Evet, kimseleri de yokmuş çocuğa bakacak. Sedat gibi zengince de değil, fakir insanlar… Hep birden intihar etmişler. Nezihe anlatır her zaman.

Sedat başını kaldırdı:

"Peki," dedi, "vazgeçiyorum."

Perihan ona doğru yürüyerek:

"Ha şöyle," dedi, "göreceksin ki evde sana çok yardımım olacak."

"Hayır, seni eve götürecek değilim. Buna imkân yok."

"Öyleyse nedir vazgeçtiğin?"

---

[5] Burada bahsi geçen, muhtemelen Hitler'in eşi Eva Braun'la birlikte 30 Nisan 1945'te başbakanlık sığınağındaki intiharı ya da Nazi Propaganda Bakanı Joseph Goebbels'in altı çocuğu ve eşiyle birlikte 1 Mayıs 1945'teki intiharlarıdır.

Sedat, başını önüne sarkıtarak mırıldandı:

"Meşum[6] kararımdan vazgeçiyorum."

Perihan bir adım daha atarak sordu:

"Peki… Ben buna nasıl inanayım? Yarın sabah, gazeteleri açınca, 'feci bir intihar' diye koskoca bir kara haber okursam?"

Sedat, yorgun bir sesle:

"Hayır," dedi, "sana söz veriyorum."

"Sen karına da Allah'ın huzurunda söz vermişsin. Hangi sözü tutacaksın, ben bilir miyim?"

Sedat, isyanı istihzaya[7] karıştıran boğuk bir gülüşle cevap verdi:

"Peki ama sen bize gelirsen ne olacak sanki? Ebediyen bizimle beraber mi oturacaksın? Bir gün gideceksin. Her anı kontrol edebilir misin?" [8]

Perihan da aynı istihzayla cevap verdi:

"Hiçbirimiz ebedî değiliz nonoşum."

Yakında Melahat'ın öleceğini ve bu kontrolün uzun sürmeyeceğini ima eden bu söz, acıydı ve Sedat'ı yaraladı. Bunu hisseden Perihan ona yaklaştı ve dizinin üstüne oturdu:

"Bu tarzda konuşmayalım," dedi. "Birbirimizi kıracağız."

Sedat, Perihan'ı dizinden indirdi ve ayağa kalktı:

"Beraber çıkalım. Fakat apartmanıma gelemezsin. Kapıdan sokmam içeriye seni."

"Ben de kıyameti koparırım. Bütün komşulara haber veririm."

"Serbestsin…"

---

[6] Uğursuz.

[7] Alay.

[8] Tefrikada muhtemelen bir dizgi hatası sonucu "Her ağzı kontrol edebilir misin?" şeklinde yazılmış.

5*

"Serbest miyim? Pekâlâ, yürü."

Oda kapısına doğru yürüdüler. Sedat durdu:

"Hem ben daha evvel bir arkadaşıma da uğrayacağım."

"Yalan."

"Telefon et."

"İbrahim Sungur. Bak rehbere. Telefon et ve sor. Bekliyor beni."

"Ben de gelirim beraber."

"Olamaz Perihan, yavrum, olamaz."

Perihan yoruldu. Israrı sevmezdi. Bütün sıkıntılı hâlde mizacının ani bir silkinişi ve o durumdan bir kaçışı vardı. Birdenbire Sedat'ı kendi hâline bırakmayı ve bir daha onu görmemeyi düşündü. Fakat bir faciaya mani olmak mümkünken bile bile bu vazifeden kaçmak ona ağır geliyordu.

"Peki," dedi, "müsaade eder misin, ben sizin eve istediğim zaman telefon edip seni sorayım?"

Sedat odadan süratle çıkarken cevap verdi:

"Peki, peki… Nasıl istersen…"

Hanın merdivenlerini iniyorlardı Perihan dedi ki:

"Fakat bak… Telefon cevap vermezse gelirim eve."

"Peki."

Sokakta ayrıldılar. Perihan caddeye kadar ağır ağır yürüdü. İçinde büyük bir sıkıntı, boğazında bir düğüm vardı. Sedat'ı bu kadar sevdiğini bilmiyordu. İnsan yalnız kardeşi için, babası için, sevgilisi için, annesi için bu kadar üzülür. Perihan: "Bu kadarı da fazla. Bana ne?" diye düşünmek istedi. Fakat göğsünden boğazına doğru, yüzünü sarartan bir merhamet, âdeta yengeç gibi yürüyordu. Fakat o her

* Bu bölüm, tefrikada dört olarak belirtildiği için 12. tefrikaya kadarki bölümler bir eksik numaralandırılmış, 12. tefrikada bu hata düzeltilmiştir.